

Konstplan

Visby lasarett behandlingsbyggnad 23, plan 4.

Visby lasarett sett från Galgberget.

1. Bakgrund
2. Beskrivning av platsen, miljön, och målgruppen
3. Överordnad vision och intention med konsten
4. Konstens utformning och placering
5. Skyddszoner runt konsten
6. Budget
7. Upphandling
8. Tidsplan

1. BAKGRUND

Visby lasarett är det enda akutsjukhuset på Gotland. Sjukhuset ligger vid havet i norra delen av Visby. På Visby lasarett finns i stort sett alla specialiteter som medicin, kirurgi, kardiologi, infektion, ögon, öron, barn, förlossning, gyn, ortopedi, operation, intensivvård, psykiatri med mera. Lasarettet invigdes på sin nuvarande adress 1903. De gamla delarna av sjukhuset är idag inbyggda i den nuvarande byggnaden. Sjukhuset fick sitt nuvarande utseende under 1990-talet.¹ Sedan dess har behoven ökat och förändrats.

Hälso- och sjukvårdens lokaler är idag maximalt utnyttjade utifrån de förutsättningar som finns. Inom hela hälso- och sjukvårdsförvaltningen, med några få undantag, är lokalerna för trånga och för få. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har beslutat att långsiktigt tillfälligt bygga om lokalerna i hus 23, plan 4 norra delen i väntan på att det kommer ett inriktningsbeslut för sjukhuset.

¹ <https://www.helagotland.se/nyheter/gamla-bilden/artikel/sa-har-lasarettet-forandrats-se-bilderna/r4qdpn0l>

2. BESKRIVNING AV PLATSEN, MILJÖN OCH MÅLGRUPPEN

Behandlingsbyggnad 23, plan 4 kommer att rymma avdelning för endoskopi, intervention, onkologimottagning och dagsjukvård. Våningsplanet är uppbyggt runt en atriumgård i mitten av byggnaden där ljus kommer in, dock bjuder inte atriumgårdens fönster på någon speciell möjlighet till utsikt. I den norra delen kommer onkologimottagningen att ligga. Patienternas väntrum planeras till havskorridoren på den östra sidan som vetter mot stranden. Eventuellt är det planerat en byggnad mellan havspaviljongen och stranden så på sikt kommer utsikten att bli lite mindre, men den försvinner inte helt.

I andra delen av våningsplanet ligger endoskopi och intervention. Det ligger ett mindre väntrum i anslutning till endoskopimottagningen.

Besöksadress Visborgsallén 19
Postadress SE-621 81 Visby
Telefon +46 (0)498-26 90 00 vxl
E-post registrator-rs@gotland.se

Bankgiro 339-8328
Postgiro 18 97 50-3
Org. nr. 212000-0803
Webbplats www.gotland.se

BRUKARGRUPPER

Konsten kommer att ses av patienter, anhöriga och sjukhuspersonal.

Patientgruppen till onkologmottagningen förväntas växa då andelen människor som lever med cancer ökar i samhället. Det är enbart vuxna som kommer att utgöra patientgruppen.

Endoskopi har framför allt vuxna och undantagsvis barn som patienter.

Interventionsmottagningen har både vuxna och barn som patienter. Även anhöriga samt personal kommer att möta konsten. Bland gruppen anhöriga är det ovanligt med besök av barn på avdelningen men det förekommer. Givet avdelningarnas inriktning kan patientgrupperna på samtliga avdelningar uppleva besöket på avdelningen som tungt.

3. ÖVERORDNAD VISION OCH INTENTION MED KONSTEN

Konstens roll blir att skapa ett rum i sjukhusmiljön med plats för människan. Konsten kan skapa andrum, en känsla av omsorg, erbjuda trygghet och lindring genom en estetisk upplevelse och en berättelse som ligger utanför behandlingssituationen. På så vis kan konsten lindra både smärta och även ensamhet för en patient i en utsatt livssituation. Enligt forskaren Gunnar Bjursell, direktör på *Centrum för kultur, kognition och hälsa* på Karolinska institutet, har kulturupplevelser "starka biologiska effekter". Konst och kulturupplevelser frisätter dopamin och kan verka milt smärtlindrande, samt ångstdämpande. Det finns även en social effekt av att dela dessa upplevelser med andra. Konsten kan då medverka till minskad upplevd ensamhet.²

4. KONSTENS UTFORMNING OCH PLACERING

Gestaltningssupdrag:

Ett uppdrag avseende konstgestaltning för sängliggande patienter. Ytor i taket är frilagda med tanke på att kunna placera tvådimensionella verk där så att patienter som genomgår behandling liggande och ser mycket upp i taket ska kunna ha något att fästa blicken vid. Möjlighet finns att till exempel montera monitorer eller ljuslådor infällda i takpanelen. På grund av höga hygienkrav i verksamheten ser vi inte möjlighet att placera verk som inte är avtorkningsbara. Gestaltningen får gärna bidra med en utomhuskänsla eller föra in idéer om natur. Vad gäller konsten till onkologimottagningen så behöver konsten tåla att ses många gånger då patienterna genomgår upprepade behandlingar under ibland lång tid.

Onkologimottagningen: ett behandlingsrum med sex bäddar där patienter ibland tillbringar många timmar. Inte alla sängarna har tillgång till utsikt. Ytor i taket är frilagda och el kommer att vara framdragen.

² <https://modernpsykiologi.se/hjarnan/darfor-ar-konst-sa-bra-for-hjarnan/>

Endoskopimottagningen: ett uppvak med plats för tre patienter där det saknas utsikt. Ytor i taket är frilagda och el kommer att vara framdragen.

Ett skissuppgdrag gällande dessa två ytor utlyses.

Preliminär rumslösning framgår på ritningen nedan. Takplattorna i båda rummen mäter 60x60 cm och konsten är tänkt att integreras i taket. Rumshöjd är 2700 cm i de två inringade rummen. Det finns möjlighet för konstnär att eventuellt även utöka sitt uppdrag till något av de andra behandlingsrummen på våningsplanet.

föreslagen
placering för
uppgdrag
markerat med
rosa.

Övrig konst:

En del av konstbudgeten sätts även av till inköp av flyttbar konst att placera i första hand i samtalsrummen och förrum till intervention, samt i andra hand till andra ytor.

Besöksadress Visborgsallén 19
Postadress SE-621 81 Visby
Telefon +46 (0)498-26 90 00 vxl
E-post registrator-rs@gotland.se

Bankgiro 339-8328
Postgiro 18 97 50-3
Org. nr. 212000-0803
Webbplats www.gotland.se

5.FREDADE ZONER RUNT KONSTEN

Ett område runt konsten måste hållas fritt för andra föremål. Det vill säga att man inte placerar papperskorgar, skyltar, lampor, skärmar eller annat rakt framför eller precis bredvid konsten eftersom det påverkar konstupplevelsen negativt. Området runt konsten är att betrakta som kuratoriskt skyddat. Skyddszonens storlek bestäms i samarbete med anlitad konstnär efter att skissprojektet är genomfört och godkänt.

6.BUDGET

Budget för konsten till Visby lasarett är 525 000 kr exklusive moms.
Budgeten disponeras som följer:

Skissuppdrag (1 stk á 50 000)	50 000
Uppdrag	250 000
Flyttbar konst	225 000
SUMMA	525 000

7.UPPHANDLING

Upphandlingen kommer ske i två etapper.

Ettapp ett: öppen förfrågan där konstnärer, individer eller grupper kan lämna in intresseanmälan för uppdraget.

Ettapp två: En konstnär/konstnärsgrupp får genomföra skissuppdrag enligt på förhand uppsatta riktlinjer.

8.TIDSPLAN

Tidsplan byggprojektet:

Bygget planeras färdigställas i flera etapper. Endoskopimottagningen beräknas färdig för inflytt kvartal fyra 2028. Onkologi kvartal ett 2029 och genomlysning/intervention beräknas färdig kvartal ett 2030.

Tidsplan konsten:

Annonsering/utlysning intresseförfrågan vecka 43, 2026.

Sista dag att lämna in intresseanmälan 2026-11-08.

Besöksadress Visborgsallén 19
Postadress SE-621 81 Visby
Telefon +46 (0)498-26 90 00 vxl
E-post registrator-rs@gotland.se

Bankgiro 339-8328
Postgiro 18 97 50-3
Org. nr. 212000-0803
Webbplats www.gotland.se

Konstkonsult med stöd av konstkunniga i arbetsgrupp går igenom intresseanmälningar och gör urval om 7–9 kandidater.
Hela arbetsgruppen sammanträder och utser en av de 7–9 kandidaterna till skissuppdrag, preliminärt vecka 48.
Den konstnär som går vidare till skissuppdrag meddelas och avtalas.
Startmöte för skissande konstnär med projektgrupp/arbetsgrupp sker digitalt preliminärt vecka 50 2026 alternativt v 2 2027.
Skissinlämning av digitalt material till konstkonsult och konsthandläggare enligt ö.k. senast v 14.
Konstnären presenterar sitt förslag, helst fysiskt, för hela arbetsgruppen som även sammanträder om förslaget behöver redigeras, kan godkännas eller ej v. 15, 2027.
Avtal om utförandeuppdrag skrivs med godkänd konstnär.
Produktion av konstgestaltning.
Montering av konst sker i samråd med byggprojektet i samklang med etapperna för respektive avdelning. Uppdraget i sin helhet beräknas kunna avslutas kvartal ett 2030.

Slutbesiktning enligt överenskommelse mellan parterna.
Invigning av konstgestaltning enligt överenskommelse med berörda parter.

Besöksadress Visborgsallén 19
Postadress SE-621 81 Visby
Telefon +46 (0)498-26 90 00 vxl
E-post registrator-rs@gotland.se

Bankgiro 339-8328
Postgiro 18 97 50-3
Org. nr. 212000-0803
Webbplats www.gotland.se

